

เทคนิคการเพาะเห็ดฟางในตะกร้า

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดระยอง

ความสำคัญ

✓ เพิ่มมูลค่าจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

✓ ลดการเผาวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

✓ ทำได้แม้พื้นที่น้อย

✓ ระยะเวลาการให้ผลผลิตเร็ว

✓ สร้างความมั่นคงทางอาหารให้ครัวเรือน

✓ ปลอดภัยจากสารเคมีปนเปื้อน

การส่งเสริมสู่เกษตรกร

สร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดระยอง ดำเนินงานภายใต้โครงการศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงตามพระราชดำริ จังหวัดระยอง ได้ศึกษา ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล ตลอดจนทดสอบการเพาะเห็ดฟางในตะกร้า ณ จุดเรียนฝึก เห็ด และสมุนไพร โดยได้ขยายผลองค์ความรู้สู่เกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้อง ผ่านการให้บริการฝึกทักษะภายในหน่วยงาน และสนับสนุนวิทยากรในโครงการต่างๆ ตามภารกิจกรมส่งเสริมการเกษตร

ส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่เกษตร

เกษตรกรผู้เข้ารับบริการ ณ จุดเรียนรู้

เทคนิคการเพาะเห็ดฟางในตะกร้า

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดระยอง

วัสดุและอุปกรณ์

ฟาง

กากน้ำตาล

น้ำสะอาด

เชื้อเห็ดฟาง

แป้งมันหรือรำละเอียด

ตะกร้า

ปุ๋ยคอก

ถุงดำขนาด 30*40 นิ้ว

💡 ช่องตะกร้าขนาด 1*1 นิ้วขึ้นไป หากช่องขนาดเล็ก ดอกเห็ดไม่สามารถเติบโตขยายขนาดได้เต็มที่

💡 หากใช้น้ำประปาควรพักไว้ 5 – 7 วัน เพื่อลดปริมาณคลอรีน ซึ่งส่งผลต่อการเจริญของเส้นใย

เทคนิคการเลือกเชื้อเห็ดฟาง

1. ก้อนแน่นเส้นใยเดินเต็มก้อน
2. ไม่มีเชื้อราชนิดอื่น แผลง และหนอนปนเปื้อน
3. ไม่มีดอกเห็ดอยู่ในถุง บ่งบอกถึงอายุของเชื้อนานเกินไป (เชื้อแก่) ให้ผลผลิตน้อย
4. ควรใช้งานเชื้อทันทีหลังซื้อ ไม่ควรเก็บเกิน 7 วัน

มีดอกเห็ดอยู่ในถุง

มีเชื้อราอื่นปนเปื้อน

เทคนิคการเพาะเห็ดฟางในตะกร้า

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดระยอง

ขั้นตอนการทำ

1 การเตรียมฟาง

นำฟางแห้งไปแช่ในกากน้ำตาลผสมน้ำ อัตราส่วน 1 กก. ต่อน้ำ 20 ลิตร เป็นเวลา 6 – 8 ชั่วโมง

หากแช่นานเกินไปอาจเกิดกระบวนการหมักและเน่าเสียได้

2 การเตรียมเชื้อเห็ดฟาง

นำก้อนเชื้อมาฉีกออกจากกัน จากนั้น คลุกด้วยแป้งมันปริมาณ 1 ชีด ให้ทั่ว และแบ่งเชื้อออกเป็น 4 ส่วนเท่าๆ กัน

3 การเพาะเห็ดฟางในตะกร้า

1. นำฟางที่เตรียมไว้ใส่ลงในตะกร้ากดให้แน่น ความสูง 1 – 1.5 ของช่องตะกร้า
2. นำปุ๋ยคอกโรยบางๆ ชิดขอบตะกร้า
3. นำเชื้อเห็ด 1 ส่วน โรยบนปุ๋ยคอกโดยให้ชิดขอบตะกร้า และอยู่ในช่องที่ 2 ของตะกร้า
4. ทำซ้ำข้อ 1 – 3 รวม 3 ชั้น โดยให้ฟางกับเชื้อเห็ดเป็นแถวสลับกันตามแนวช่องตะกร้า
5. ชั้นที่ 4 ชั้นบนสุด ให้โรยปุ๋ยคอกทั่วทั้งตะกร้า และโรยเชื้อเห็ดฟางทั่วทั้งตะกร้า
6. รดน้ำให้ชุ่ม รอนจนหมด นำตะกร้าใส่ในถุงดำและมัดปากถุงให้แน่น โดยมีอากาศภายในถุง

เทคนิคการเพาะเห็ดฟางในตะกร้า

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดระยอง

การดูแลและการเก็บเกี่ยว

1 การบ่มเส้นใย (4-7 วัน)

วางตะกร้าไว้ในที่ร่ม บ่มเส้นใยไว้ 4 - 7 วัน **ไม่เปิดปากถุง** เพื่อให้เส้นใยเจริญ เมื่อครบเวลา เปิดถุงเพื่อสังเกตการเดินเส้นใยจะเป็นสีขาวฟู ในบริเวณที่โรยเชื้อ

 อุณหภูมิที่เหมาะสมในระยะบ่ม 35 - 38 องศาเซลเซียส ไม่ควรสูงเกิน 40 องศาเซลเซียส

2 การตัดเส้นใย (ในวันที่ 4-5)

เส้นใยที่ไม่ขาดออกจากกัน

ใช้น้ำสะอาดฉีดลงบนเส้นใยให้ขาดออกจากกัน จากนั้นให้คลายปากถุงดำเพื่อให้อากาศไหลเวียน เป็นการลดอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์โดยรอบตะกร้าลง

 ควรตัดเส้นใยในช่วงอากาศเย็น (ช่วงเช้า) และหากตัดเส้นใยไม่ขาดออกจากกัน เส้นใยจะเดินต่อและไม่เกิดดอกเห็ด

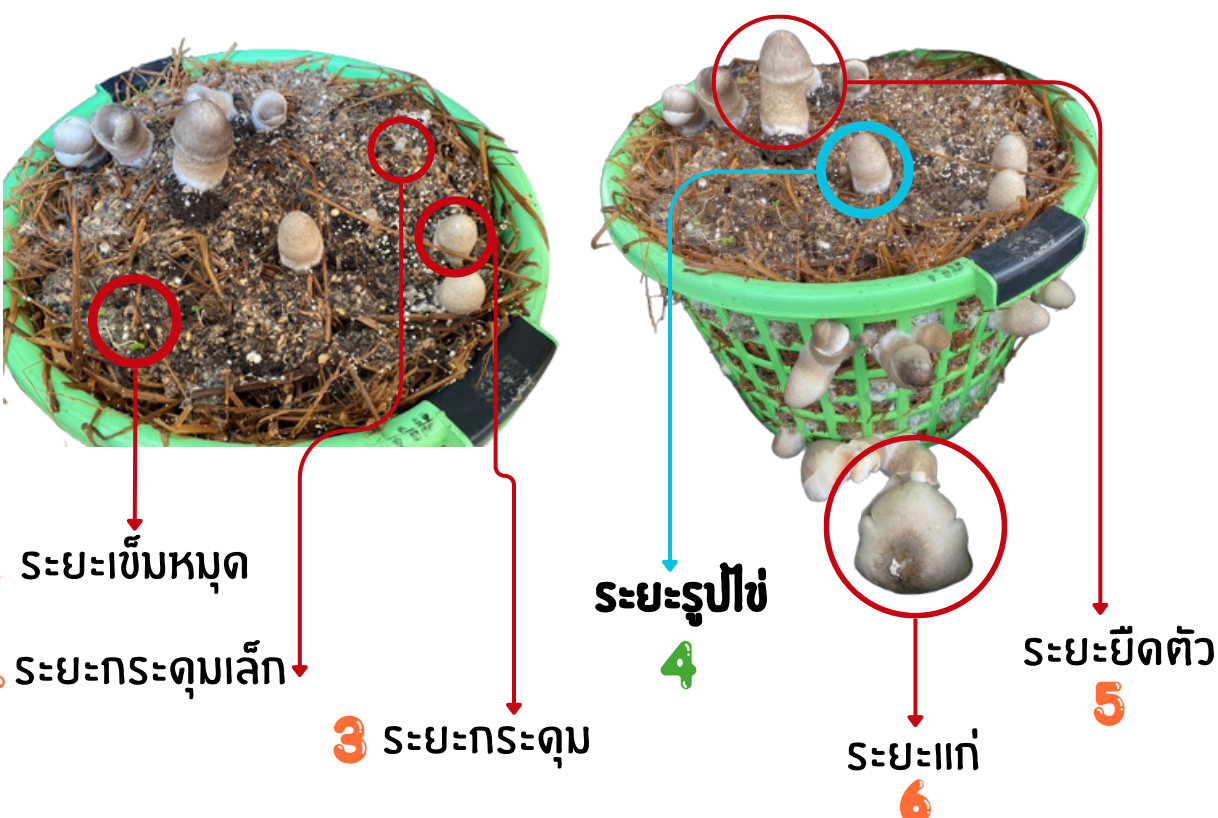
3 การลดอุณหภูมิและเพิ่มความชื้น (5 - 7 วัน)

หลังตัดเส้นใย คลายปากถุงดำเพื่อให้อากาศไหลเวียน สามารถเปิดปากถุง 5 นาที วันละ 1 - 2 ครั้ง และรดน้ำเพื่อเพิ่มความชื้น

 อุณหภูมิที่เหมาะสมในการออกดอก 28 - 32 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ที่เหมาะสมในการออกดอก 80 - 90 %

4 การเก็บเกี่ยว (ในวันที่ 10 -14)

1 ระยะเข็มหนุด

2 ระยะกระดุมเล็ก

3 ระยะกระดุม

ระยะรูปไข่

4

ระยะแก่

6

ระยะยัดตัว

5

เก็บเกี่ยวดอกใน **ระยะรูปไข่** โดยการเก็บออกมาทั้งโคนดอกและนำมาตัดแต่งก่อนการนำมาบริโภค

 เห็ดฟางในตะกร้าเก็บเกี่ยวได้ประมาณ 2-3 รุ่น ระยะห่างระหว่างรุ่น 5-7 วัน

เทคนิคการเพาะเห็ดฟางในตะกร้า

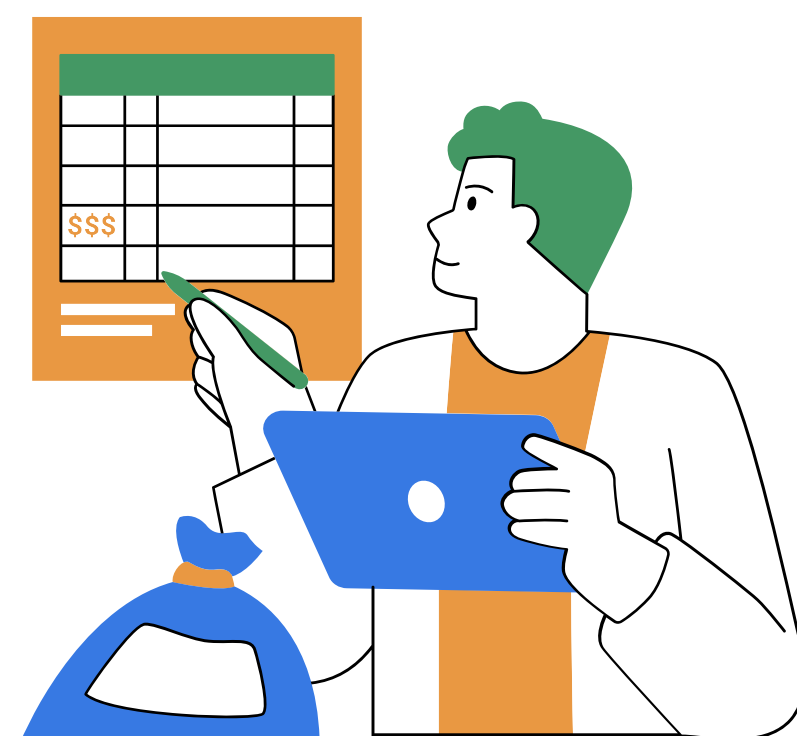
ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดระยอง

การคำนวณต้นทุนการผลิตต่อตะกร้า

ต้นทุน

• ตะกร้า	35	บาท	(ใช้ซ้ำได้)
• เชื้อเห็ดฟาง	15	บาท	
• ฟาง	7	บาท	
• แป้งมัน	5	บาท	
• กากน้ำตาล	10	บาท	
• ปุ๋ยคอก	4	บาท	
ต้นทุน ครั้งแรก	76	บาท	
ต้นทุน ครั้งถัดไป	41	บาท	

ผลผลิต

1 ตะกร้าให้ผลผลิต
เห็ดฟาง 7 ขีด - 1 กิโลกรัม

ราคาขาย

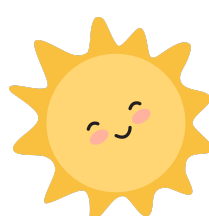
เห็ดฟาง 1 กิโลกรัม
ราคา 120 - 150 บาท

ทำไมดอกเห็ดฟางถึงมีสีไม่เหมือนกันเคยเห็นทั้งสีขาว สีน้ำตาล สีดำ ??

สีของดอกเห็ดฟางที่แตกต่างกันเกิดจาก ปริมาณแสงที่ได้รับ หากได้รับแสงมากดอกจะสีคล้ำน้ำตาลหรือดำ หากได้รับแสงน้อยดอกจะสีอ่อนลงจนมีสีขาว

ปริมาณแสง

มาก

น้อย

จัดทำโดย

นางสาวกษมา พูลปาน นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดระยอง
งานส่งเสริมการเกษตร โครงการศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดง
ตามพระราชดำริ จังหวัดระยอง
ติดต่อ 038 027913 ข้อมูลเพิ่มเติม AOPDH02.DOAE.GO.TH